

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

ĐỖ TUẤN ANH

**ĐÁNH GIÁ TIỀM NĂNG,
THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN
NGÀNH THỦY SẢN HÀ GIANG**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

THÁI NGUYÊN - 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

ĐỖ TUẤN ANH

**ĐÁNH GIÁ TIỀM NĂNG,
THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN
NGÀNH THỦY SẢN HÀ GIANG**

Ngành: Phát triển Nông thôn

Mã ngành: 8.62.01.16

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN HỮU THỌ

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc rõ ràng và được phép công bố.

Hà Giang, ngày 22 tháng 04 năm 2018

Tác giả luận văn

Đỗ Tuấn Anh

LỜI CẢM ƠN

Đề luận văn này đạt kết quả tốt đẹp, tôi đã nhận được nhiều sự hỗ trợ, giúp đỡ của nhiều cơ quan, tổ chức, cá nhân. Với tình cảm sâu sắc, chân thành, cho phép tôi được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến tất cả các cá nhân và cơ quan đã tạo điều kiện giúp đỡ trong quá trình học tập và nghiên cứu đề tài.

Trước hết tôi xin gửi tới các thầy cô Khoa Kinh tế và Phát triển Nông thôn, Phòng đào tạo - Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên lời chào trân trọng, lời chúc sức khỏe và lời cảm ơn sâu sắc. Với sự quan tâm, dạy dỗ, chỉ bảo tận tình, chu đáo của thầy cô đã tạo điều kiện thuận lợi trong việc học tập, trang bị kiến thức để tôi hoàn thành luận văn.

Đặc biệt tôi xin chân thành bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc đến thầy Nguyễn Hữu Thọ, Tiến sỹ - Trưởng Phòng Khoa học Công nghệ và Hợp tác Quốc tế - Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tận tình hướng dẫn trong suốt quá trình hoàn thành đề tài nghiên cứu.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn đến các cán bộ, các phòng ban Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Hà Giang, Trung tâm thủy sản, Cục thống kê, Sở Tài nguyên Môi trường đã nhiệt tình giúp đỡ, cung cấp tư liệu, số liệu tham khảo quý báu, hữu ích để tôi hoàn thành tốt luận văn.

Bên cạnh đó, tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ, tạo điều kiện của những đồng nghiệp làm việc tại Trung tâm Thủy sản Hà Giang để tôi có thời gian tìm hiểu và hoàn thành đề tài luận văn của mình.

Cuối cùng, xin cảm ơn gia đình và những người thân đã động viên giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Trong quá trình thực hiện luận văn không tránh khỏi sai sót mong nhận được sự chỉ bảo, đóng góp ý kiến của quý thầy cô để tôi có điều kiện bổ sung, nâng cao ý thức của mình, phục vụ công tác thực tế tốt hơn.

Tác giả luận văn

Đỗ Tuấn Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU	vii
DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ, HÌNH VẼ.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết.....	1
2. Mục tiêu.....	2
3. Đối tượng nghiên cứu.....	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	2
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở lý luận	3
1.1.1. Một số khái niệm và thuật ngữ Thủy sản.....	3
1.1.2. Khai thác thủy sản.....	5
1.1.3. Chế biến thủy sản.....	5
1.2. Các nhân tố chủ yếu ảnh hưởng đến sự phát triển ngành thủy sản	5
1.2.1. Nhân tố tự nhiên.....	6
1.2.2. Chủ trương chính sách phát triển thủy sản.....	7
1.2.3. Nguồn lao động.....	9
1.2.4. Nguồn vốn đầu tư cho ngành thủy sản.....	10
1.2.5. Cơ sở vật chất kỹ thuật.....	10
1.2.6. Thị trường.....	12
1.3. Khái quát tình hình phát triển thủy sản trên thế giới và ở Việt Nam	12
1.3.1. Khái quát tình hình phát triển thủy sản trên thế giới.....	12
1.3.2. Khái quát tình hình phát triển thủy sản tại Việt Nam	15

Chương 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	19
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	19
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	19
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu của đề tài	19
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	19
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	19
2.3.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	19
2.3.2. Phương pháp thống kê.....	21
2.3.3. Phương pháp phân tích SWOT	21
2.3.4. Phương pháp dự báo.....	21
2.3.5. Phương pháp tổng hợp tài liệu	21
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	22
3.1. Khái quát về tỉnh Hà Giang.....	22
3.1.1. Vị trí địa lý	22
3.1.2. Đặc điểm tự nhiên	23
3.1.3. Hiện trạng sử dụng đất	26
3.1.4. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	28
3.2. Tiềm năng ngành thủy sản tại Hà Giang.....	30
3.2.1. Tài nguyên nước.....	30
3.2.2. Nguồn lợi thủy sản	34
3.2.3. Các yếu tố môi trường.....	36
3.2.4. Nguồn lao động	36
3.2.5. Vốn đầu tư cho sản xuất.....	37
3.2.6. Cơ sở vật chất kỹ thuật.....	37
3.2.7. Thị trường tiêu thụ	38
3.3. Đánh giá hiện trạng phát triển thủy sản tại tỉnh Hà Giang từ năm 2013 - 2017	38
3.3.1. Hiện trạng về tổ chức bộ máy quản lý thủy sản.....	38
3.3.2. Tình hình sản xuất giống thủy sản trên địa bàn tỉnh	39
3.3.3. Tình hình cung ứng giống thủy sản tại Hà Giang	41
3.3.4. Hiện trạng nuôi trồng thủy sản tại Hà Giang	43

3.3.5. Khai thác và bảo vệ nguồn lợi thủy sản.....	61
3.3.6. Chế biến, tiêu thụ sản phẩm thủy sản	64
3.3.7. Kết quả điều tra thực trạng NTTS của các hộ trong tỉnh.....	66
3.3.8. Đánh giá chung về hiện trạng ngành thủy sản tại tỉnh Hà Giang	68
3.4. Dự báo xu thế phát triển thủy sản trên thế giới và ở Việt Nam	70
3.4.1. Trên thế giới	70
3.4.2. Ở Việt Nam	70
3.5. Quan điểm và định hướng phát triển ngành thủy sản Việt Nam và ở Hà Giang	71
3.5.1. Quan điểm phát triển ngành thủy sản Việt Nam	71
3.5.2. Quan Điểm phát triển thủy sản tại Hà Giang	71
3.5.3. Định hướng phát triển thủy sản Hà Giang	72
3.6. Quy hoạch ngành thủy sản tại Hà Giang	73
3.6.1. Quy hoạch nuôi trồng thủy sản	73
3.6.2. Quy hoạch khai thác và bảo vệ nguồn lợi thủy sản.....	78
3.6.3. Quy hoạch bố trí các vùng sản xuất tập trung.....	79
3.6.4. Quy hoạch cơ sở hạ tầng và dịch vụ hậu cần nghề cá	80
3.7. Giải pháp phát triển thủy sản tại Hà Giang	81
3.7.1. Giải pháp về giống thủy sản.....	81
3.7.2. Giải pháp về sản xuất và cung ứng thức ăn	82
3.7.3. Giải pháp về tiêu thụ sản phẩm thủy sản	82
3.7.4. Giải pháp về khoa học công nghệ và công tác khuyến ngư.....	83
3.7.5. Giải pháp cơ chế, chính sách.....	85
3.7.6. Giải pháp về quản lý môi trường.....	86
3.7.7. Giải pháp về công tác quản lý sản xuất	87
3.7.8. Giải pháp về khai thác bảo vệ và phát triển nguồn lợi thủy sản.....	88
3.7.9. Giải pháp về hoàn thiện tổ chức bộ máy quản lý nhà nước về thủy sản và đào tạo phát triển nguồn nhân lực	88
3.7.10. Giải pháp về vốn.....	91
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	92
TÀI LIỆU THAM KHẢO	95
PHỤ LỤC	96

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BQ	Bình quân
BTC	Bán thâm canh
BVMT	Bảo vệ môi trường
DT	Diện tích
FAO	Tổ chức lương nông thế giới
HTX	Hợp tác xã
KHKT	Khoa học kỹ thuật
NN & PTNT	Nông nghiệp và phát triển nông thôn
NS	Năng suất
NTTS	Nuôi trồng thủy sản
QC	Quảng canh
QCCT	Quảng canh cải tiến
SL	Sản lượng
TC	Thâm canh
TP	Thành phố
TS	Thủy sản
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 2.1:	Thu thập số liệu thứ cấp	20
Bảng 2.2:	Thu thập số liệu sơ cấp.....	20
Bảng 3.1:	Diện tích các loại đất trên địa bàn tỉnh Hà Giang năm 2016	27
Bảng 3.2:	Tiềm năng nguồn nước các sông trên địa bàn tỉnh Hà Giang	32
Bảng 3.3:	Tiềm năng hồ chứa của các huyện và thành phố có khả năng nuôi trồng thủy sản	33
Bảng 3.4:	Tình hình sản xuất giống thủy sản tại Trung tâm thủy sản giai đoạn 2013- 2017	39
Bảng 3.5:	Tình hình sản xuất giống của hộ dân phối hợp với Trung tâm Thủy sản	40
Bảng 3.6:	Tình hình cung ứng giống tại Trung tâm Thủy sản giai đoạn 2013- 2017.....	41
Bảng 3.7:	Tình hình cung ứng giống của cơ sở tư nhân trong tỉnh năm 2017	42
Bảng 3.8:	Giá bán một số loại thủy sản tại Trung tâm thủy sản và cơ sở Nghị Loan - huyện Bắc Quang.....	42
Bảng 3.9:	Diện tích nuôi trồng thủy sản phân theo các huyện giai đoạn 2013-2017.....	43
Bảng 3.10:	Diện tích nuôi trồng thủy sản phân loại theo loài thủy sản giai đoạn 2013 - 2017.....	44
Bảng 3.11:	Sản lượng thủy sản chia theo huyện giai đoạn 2013 - 2017	44
Bảng 3.12:	Phân loại sản lượng thủy sản tại tỉnh Hà Giang giai đoạn 2015 - 2017	45
Bảng 3.13:	Giá trị sản xuất thủy sản tỉnh Hà Giang giai đoạn 2012 -2016 so với năm 2006.....	46
Bảng 3.14.	So sánh hiện trạng thủy sản tại Hà Giang và một số tỉnh khác	46
Bảng 3.15:	Diện tích, năng suất, sản lượng nuôi ao hồ nhỏ năm 2017	47
Bảng 3.16:	Tổng hợp diện tích các đối tượng nuôi tại tỉnh Hà Giang năm 2017	48
Bảng 3.17:	Diện tích, năng suất, sản lượng nuôi cá ruộng năm 2012, năm 2017.....	49
Bảng 3.18:	Diện tích, năng suất, sản lượng nuôi trồng thủy sản trên hồ thủy lợi năm 2017.....	50

Bảng 3.19:	Số lượng lồng, năng suất, sản lượng nuôi trồng thủy sản lồng bè năm 2017	51
Bảng 3.20:	Diện tích nuôi trồng các loài thủy sản khác tại Hà Giang năm 2017.....	52
Bảng 3.21:	Công tác khuyến ngư tại Hà Giang giai đoạn 2012 - 2017	57
Bảng 3.22:	Sản lượng khai thác thủy sản phân theo huyện thành phố giai đoạn 2013 -2017	61
Bảng 3.23:	Số lượng tàu thuyền khai thác thủy sản tại Hà Giang năm 2017	62
Bảng 3.24:	Thành phần loài khai thác chia theo địa phương năm 2017.....	63
Bảng 3.26:	Giá một số mặt hàng thủy sản trên thị trường tháng 12 năm 2017	65
Bảng 3.27:	Cơ cấu dân tộc phân theo kinh tế hộ	66
Bảng 3.28:	Cơ cấu ngành nghề và kinh tế phân theo kinh tế hộ	66
Bảng 3.29:	Tuổi, học vấn, nhân khẩu, lao động phân theo kinh tế hộ.....	67
Bảng 3.30:	Tổng hợp một số yếu tố trong NTTS của các hộ điều tra	67
Bảng 3.31.	Những khó khăn trong NTTS của các hộ điều tra	68
Bảng 3.33:	Quy hoạch diện tích, năng suất, sản lượng ao, hồ nhỏ nuôi chuyên thủy sản đến năm 2025 chia theo địa phương.....	73
Bảng 3.34:	Quy hoạch diện tích hồ thủy lợi nuôi thủy sản đến năm 2025 theo hình thức nuôi.....	74